

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.773/2021/3.

A Fővárosi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: felperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a I. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd (I. rendű alperesi jogi képviselő címe) által képviselt I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, a II. rendű alperesi jogi képviselő neve Ügyvédi Iroda (II. rendű alperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: II. rendű alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. április 15. napján kelt 8.G.44.543/2017/54. számú ítélete ellen a felperes részéről 55. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kúria Gfv.VI.30.028/2021/4. számú részítéletével érintett körben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 nap alatt 175.000 (százhetvenötezer) forint + áfa mértékű együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 210.780 (kétszázötvenháromezer-hétszáznyolcvan) forint kereseti, 281.040 (kétszáznyolcvanezer-negyven) forint fellebbezési, valamint 351.300 (háromszázötvenegyezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2004. augusztus 9. napján kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá, melyben kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy a devizaalapú K&H Üzleti feltételű lakáshitel konstrukció (továbbiakban: Konstrukció) során felmerül a forint/CHF árfolyammozgásokból adódóan a veszteség kockázata; a konstrukció ki van téve a devizaárfolyamok piaci mozgásának. A szerződés futamideje alatt a forint CHF árfolyam kedvezőtlen (azaz a folyósítás/ok napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül) változása

esetén a CHF-ben megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet és ezzel az árfolyamváltozásoknak ki nem tett forint alapú hitelekhez képest fokozott kockázatot vállal. A CHF-ben fennálló aktuális kölcsöntartozás forintban számított összegének és a kölcsön biztosítékaul szolgáló ingatlan forintban megállapított fedezeti értékének aránya a forint/CHF árfolyam kedvezőtlen változása esetén a Bank Konstrukcióra vonatkozó Hirdetményében előírt hitel/fedezet arányt meghaladhatja. Ebben az esetben a Bank további biztosítékokat követelhet, illetve a Kölcsönt forintalapú kölcsönné konvertálhatja a hitel/fedezeti arány további romlásának elkerülése érdekében. A Kockázattelátoló Nyilatkozat csak figyelemfelkeltő és a Konstrukció jellegéből adódóan nem tartalmazhatja az ügyletkötés során jelentkező valamennyi kockázatot és veszélyforrást.

Kijelentette, hogy a nyilatkozatot elolvasta, megértette, jóváhagyólag aláírta és egy példányát átvette.

[2] A felperes, mint adós és az I. rendű alperes, mint hitelező között ugyanezen a napon közjegyzői okiratba foglaltan 549493 számon kölcsön- és zálogszerződés jött létre, a finanszírozási igény összege 4.800.000 forint volt, melyet a hitelező CHF-ben tartott nyilván. A kölcsön összege 30.011 CHF, mely összegből legfeljebb a finanszírozási igény összegénél megjelölt forint ellenérték erejéig történik a folyósítás a folyósítás napján érvényes, a bank által hivatalosan közzétett devizavételi árfolyam alkalmazásával. A kölcsön futamideje 180 hónap, a szerződéskötés díja 48.000 forint, a kölcsön kamatlába, késedelmi kamata, kezelési költsége változó, a szerződéskötéskori mértéke évi 4,40%, 3,83%, illetve 1,00%. Az első törlesztés időpontja 2004. szeptember 15. a lejárat dátuma 2019. augusztus 15., a várható törlesztőrészlet összege 274 CHF, az induló THM mértéke 6,31%.

A törlesztésre nézve abban állapodtak meg a felek a szerződés 6. a) pontjában, hogy a kölcsön, annak kamata, a felszámított díjak és jutalékok egyaránt devizában kerülnek nyilvántartásra és elszámolásra. A kölcsön devizában meghatározott összege alapján kerülnek meghatározásra devizában az egyes törlesztőrészletek is. Az adós az így meghatározott törlesztőrészleteket (tőke, kamat, kezelési költség), illetve bármilyen más pénzügyi kötelezettséget forintban köteles megfizetni a banknak. A bank az általa közzétett, az egyes törlesztőrészletek esedékessége napján érvényes deviza eladási árfolyamon kiszámított forintösszeggel terheli meg az adós törlesztő számláját az esedékességek napján.

A szerződés 11. pontja szerint a szerződésben nem szabályozott kérdésekben az I. rendű alperes mindenkor Üzletszabályzatának és vonatkozó Hirdetményének rendelkezései az irányadók, melyet a felek elfogadtak.

A szerződés 12. pontja tartalmazza az árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezéseket:

Amennyiben a Deviza árfolyam nagymértékű változása miatt a biztosítékaul nyújtott ingatlan forintban meghatározott és forintban nyilvántartott fedezeti értéke már nem nyújt a Bank számára megfelelő fedezetet, azaz a fennálló kölcsöntartozás forintra – Deviza eladási árfolyamon – átszámított értéke meghaladja a fedezeti érték 65%-át adott napon, akkor az Adós köteles 30 naptári napon belül a bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani, vagy olyan mértékű előtörlesztést végrehajtani, aminek eredményeként a Kölcsön/fedezeti arány 65% alá csökken. Az előtörlesztés minimális összege kettő havi Devizában meghatározott törlesztőrészlet.

Amennyiben a fennálló kölcsöntartozás forintra – Deviza eladási árfolyamon – átszámított értéke meghaladja a fedezeti érték 70%-át adott napon, akkor a Bank egyoldalúan jogosult a Devizában nyilvántartott kölcsöntartozást az adott napon érvényes Deviza eladási árfolyam alkalmazásával forintban nyilvántartott kölcsöntartozássá konvertálni. Az Adós tudomásul

veszi, hogy az ily módon forintalapú kölcsönné konvertált tartozása vonatkozásában a Bank mindenkor forintalapú üzleti feltételű lakáshitelre vonatkozó Hirdetményben meghatározott kondíciók lesznek érvényesek a konvertálás időpontjától kezdődően.

Az Adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen Kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a Kölcsön fedezete pedig nem Deviza forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben foglalt Kölcsön összeget, igényli a Deviza nyilvántartást.

Az I. rendű alperes 2004. augusztus 19-én folyósítási értesítést küldött a felperesnek, melyben közölte a folyósított kölcsön CHF-ben nyilvántartott összegét, az alkalmazott devizavételi árfolyam mértékét, a törlesztőrészek összegét.

Az I. rendű alperes a DH törvények alapján a felperessel elszámolt, majd 2016. június 23-án kelt eredménytelen felszólítást követően a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, melyet a 2017. április 10. napján kelt okirat1 számú közjegyzői ténytanúsítványba foglalt azzal, hogy a felperes fennálló teljes tartozása 3.852.492 forint.

Az I. és II. rendű alperes 2019. január 15. napján követelés adásvételi és engedményezési szerződést kötött, melyben ellenérték fejében az I. rendű alperes a II. rendű alperes javára a felperessel szemben fennálló 3.734.413 forint követelését biztosítékaival együtt átruházta. Erről az I. rendű alperes a felperest 2019. január 21. napján kelt levelében értesítette.

[3] A felperes az első kereseti kérelmében a közte és az I. rendű alperes között létrejött kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte, a kölcsönszerződés 1. pontjába foglalt, a keresetben megjelölt szerződési feltételek tisztességtelensége folytán a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209. § (1) és (4) bekezdése, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontjaira figyelemmel.

A második kereseti kérelmében a kölcsönszerződés 12. pontja harmadik bekezdésébe foglalt szerződési feltétel, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megismerését nyugtázó szövegrésze semmisségének megállapítását kérte elsődlegesen a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésébe ütközése, másodlagosan a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése alapján, tisztességtelenség folytán.

A harmadik kereseti kérelmében elsődlegesen a felmondás érvénytelenségének megállapítását kérte a Ptk. 199. §-a, 200. § (2) bekezdése és a 321. §-a alapján, másodlagosan a felmondás érvényessége esetén annak jogszerűtlenségének, a vele szembeni hatálytalanságának megállapítását kérte a Ptk. 302. § b) pontjára, a 303. § (3) bekezdésére tekintettel.

A negyedik kereseti kérelmében elsődlegesen az I. és II. rendű alperes között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte annak jóerkölcsbe ütközése folytán a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:96. §-a és a 6:108. § (1) bekezdése alapján, másodlagosan pedig a vele szembeni hatálytalanságának megállapítását az új Ptk. 6:194. § (1) bekezdésére, 6:119. § (1) bekezdésére és a 6:88. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel.

[4] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján kölcsönszerződés jött létre.

Az első kereseti kérelem tekintetében kifejtette, hogy a szerződéskötéskor hatályos Ptk. 209/A. §-a, a 236. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés c) pontja szerint a keresetben megjelölt szerződéses kikötés megtámadására vonatkozó határidő eltelt, ezért e kereseti kérelmet elutasította. Ennek ellenére érdemben is vizsgálta e szerződési feltételek tisztességtelenségét és arra a következtetésre jutott, hogy a támadott feltételek tisztességtelensége a keresetben megjelölt okból nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság a második kereseti kérelmet sem találta alaposnak. A felperes által hivatkozott Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése a szerződéskötés időpontjában nem volt hatályos, míg a szerződés 12. pontja tisztességtelensége nem vizsgálható a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése alkalmazásával a megtámadásra vonatkozó határidő eltelte miatt. A bíróság ezen pontba foglalt szerződési feltételt ennek ellenére érdemben is vizsgálta, szem előtt tartva a szerződés teljes feltételrendszerét, a felek szerződéskötési akaratát és a szerződéskötés körülményeit. A támadott feltétel a felperes egyoldalú nyilatkozatát tartalmazza, amelyben az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás ismeretében megerősítette a kölcsön igénybevételének szándékát, a kölcsön devizában történő nyilvántartásának vezetését kérte. Az I. rendű alperes felhívta a figyelmet a devizaárfolyam nagymértékű esetleges változására, amely miatt a biztosítékul nyújtott ingatlan forintban meghatározott és forintban nyilvántartott fedezeti értéke már nem nyújt számára megfelelő fedezetet, pótfedezet biztosítását kérheti. A szerződés nem tartalmazhatott rendelkezést a tekintetben, hogy mi lehet az árfolyamváltozás felső határa, ilyen tájékoztatási kötelezettség nem teljesíthető, az árfolyam emelkedésének, csökkenésének előre látható, kiszámítható mértéke hiányában. E szerződési feltétel és a szerződéskötést megelőzően aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat alapján a felperes alappal nem gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy őt csak korlátozott mértékben terheli. A tájékoztatás az átlagos fogyasztó számára világos és érthető, ennek alapján nyilvánvaló, hogy a változás mértékének korlátja nincs. A tájékoztatás megfelel az irányadó jogegységi határozatnak és a Bíróság C-51/17. számú ítélete 73-75., 78. pontjában foglalt követelményeknek.

Az elsőfokú bíróság a harmadik – szintén elutasított – kereseti kérelemmel kapcsolatban az alábbi indokolást adta: az I. rendű alperes a 2017. április 10. napján közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés felmondásának 2. pontjában a felmondás okát a Ptk. 525. § (1) bekezdés d) és e) pontjára hivatkozással jelölte meg. Az I. rendű alperes felmondása nem ütközik a Ptk. 321. §-ába, mivel a felperes a kölcsönszerződés 9. pontja szerinti felszólítás ellenére fizetési kötelezettségének nem tett eleget, mely súlyos szerződésszegésnek minősül. Figyelemmel a lejárt tartozás összegére, a késedelmes napok számára az I. rendű alperest a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján az azonnali hatályú felmondás joga megillette.

A felperes másodlagosan a felmondás érvényessége esetén annak jogszerűtlensége, vele szembeni hatálytalansága megállapítását kérte a Ptk. 302. § b) pontja és a 303. § (3) bekezdése alapján. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a felmondás alapjául szolgáló tartozás a felülvizsgált elszámolást követő időszakban következett be a felülvizsgált elszámolás során jóváírt tisztességtelenül felszámolt összegben túlmenően. Az I. rendű alperes a felszólításában mindazon nyilatkozatot megtette, mely szerint a felperes, mint kötelezett megfelelően teljesíteni tudjon, így a Ptk. 302. § b) pontjába foglalt jogosulti késedelem fennállása nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság utalt a BH2019. évi 132.

számú eseti döntésében foglaltakra, miszerint a polgári jog általános elvei szerint nincs mód arra, hogy a DH2 törvény szerinti túlfizetést utólag automatikusan az adós szerződésszerű teljesítésének lehessen tekinteni.

A felperes negyedik kereseti kérelmében az I. és II. rendű alperes között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségét, illetve vele szembeni hatálytalanságának megállapítását kérte. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az engedményezési szerződés az új Ptk. 6:96. §-a alapján nem ütközik jóerkölcsbe, melyre tekintettel a 6:108. §-ában foglalt érvénytelenség jogkövetkezményének lerovására sem kerülhetett sor. Az engedményezési szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítására irányuló kérelem sem volt teljesíthető.

[6] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja, a 93/13. EKG irányelv (továbbiakban: Irányelv), a Ptk. 198. §-a, a 321. §-a, 329. § (3) bekezdése, 303. § (3) bekezdése, 205. § (3) bekezdése, 205/C. §-a, 209. § (1) és (4) bekezdése a Pp. 213. §-a, a 2/2014. PJE, a Bíróság C-51/17., C-537/12., és a C-116/13. számú egyesített ügyekben hozott ítélete, a Pp. 164. § (1) bekezdése, az új Ptk. 6:194. §-a, 6:196. §-a, 6:88. § (1) és (3) bekezdése, az Alaptörvény R. cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértésével hozta meg határozatát.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el az ÁSZF 10.1. pont érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmét, mellyel lényeges eljárási szabálysértést követett el. Az elsőfokú bíróság mellőzte a hatályos uniós irányelveket és az előzetes döntéshozatali eljárásokban hozott ítéleteket, ugyanis az Irányelv 6. cikke alapján határidő nélkül hivatkozhat tisztességtelenségre minden fogyasztó. Ehhez nem szükséges a szerződéses feltétel megtámadása, így vizsgálni kellett volna az elsőfokú bíróságnak a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése, valamint a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a), b), i) és j) pontjai alapján a hivatkozott szerződési feltételek tisztességtelenségét.

A felperes a második kereseti kérelemmel kapcsolatban hivatkozott a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10. napján kelt emlékeztetőjére, mely rögzíti, hogy az árfolyamkockázat mely esetekben nem terheli a fogyasztót. Állította, hogy az I. rendű alperes tájékoztatásának tartalmát csak kikövetkeztetni lehet több rendelkezés együttes értelmezéséből és nem állapítható meg egyik feltételből sem, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt bármikor bekövetkezhet. A tájékoztatás nem felel meg az Európai Unió Bírósága (Bíróság) C-51/2017. számú ítélete 74-76., 78. pontjában foglaltaknak és utalt ezen ítélet 81., 85., 87., 89. 90. pontjában írtakra is. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság eleve valótlannak ítélte meg azon hivatkozását, hogy az I. rendű alperes képviselője 1.000-2.000 forint árfolyam-emelkedést prognosztizált a szerződés aláírásának időpontjában.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a felmondással kapcsolatban is. A szerződés megszűnésének lehetőségét a felek a szerződés 9. pontjában rögzítették, nem a Ptk. 525. §-át tekintették irányadónak. A bíróság megállapította, hogy 2016. június 23-án milyen összegű volt a felperesi tartozás, figyelmen kívül hagyva, hogy a szerződés felmondására jóval később, 2017. április 10. napján került sor. Kiemelte, hogy a szerződés tisztességtelennek tartott 9. pontjában rögzített felmondási ok eltér a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjától. E körben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.419/2018/8/II. számú és ezen ítéletet hatályában fenntartó kúriai Gfv.VII.30.071/2019/9. számú ítéletre. A Kúria rámutatott, hogy a felmondásnak tartalmaznia kell a felperesi fizetési késedelemmel

érintett tartozásának összegét. Ennek hiányában nem lehet az adós abban a helyzetben, hogy a felmondás megalapozottságát ellenőrizze vagy annak hátrányos következményeit elhárítsa. Az I. rendű alperes nem igazolta, hogy a felmondást megelőzően felszólítást küldött, melyben rögzítésre került a felszólítást követően kilátásba helyezett felmondás jogkövetkezménye is. Amennyiben a felmondás érvénytelen, az I. rendű alperessel a kölcsönszerződés fennáll, ezért a II. rendű alperessel kötött engedményezési szerződés vele szemben hatálytalan. Kérte figyelembe venni a vonatkozó EUB döntéseket is.

A negyedik kereseti kérelemmel kapcsolatban továbbra is fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, miszerint az engedményezési szerződés jóerkölcsbe ütközik. Megítélése szerint ezen engedményezési szerződés nem csupán érvénytelen, hanem hatálytalan is, az az új Ptk. 6:88. § (1) és (3) bekezdése, továbbá 6:96. §-a szerint joghatás kiváltására nem alkalmas.

[7] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, fenntartva az elsőfokú eljárásban előadottakat.

[8] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla a 4.Pf.20.431/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a második és a harmadik kereseti kérelem tárgyában eltérő indokolással. A második kereseti kérelem kapcsán rámutatott arra, hogy a szerződés 12. pont harmadik bekezdésébe foglalt kikötés nem volt a tisztességtelensége miatt támadható szerződéses feltételként értelmezhető, figyelemmel a Ptk. 209/B. § (1) bekezdésére, ugyanis e rendelkezés a fogyasztó jogait, kötelezettségeit nem tartalmazza, az kizárólag a felperes nyilatkozatát foglalta magába az árfolyamkockázattal kapcsolatban részére adott banki felvilágosítás megértéséről.

A harmadik kereseti kérelmet az ítéltábla a megállapítási keresetnek a Pp. 123. §-ban írt eljárásjogi feltételei hiányában találta megalapozatlannak. E körben utalt több kúriai eseti döntésre is.

[9] A felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítélettel szemben, a Kúria a Gfv.VI.30.028/2021/4. számú részítéletével a jogerős ítéletet a felperes és az I. rendű alperes között 2004. augusztus 9-én létrejött kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötései tisztességtelensége miatti érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása, valamint a 2017. április 10-én kelt felmondás jogellenességének megállapítása iránti keresetet elutasító, valamint az elsőfokú perköltség és a le nem rótt kereseti illeték viselésére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezéseket helybenhagyó részében, a másodfokú perköltség és a le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezésekre kiterjedően hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria részítélete indokolásában rámutatott arra, hogy az ítéltábla tévedett, amikor nem bírálta el érdemben sem a perbeli kölcsönszerződés 12. pont harmadik bekezdésével kapcsolatos keresetet a vizsgált kikötésnek tulajdonítható, az

árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses tartalom, sem pedig a felmondás jogszerűtlenségének megállapítására irányuló keresetet a megállapítási keresetet eljárásjogi feltételei hiányára hivatkozással.

Hangsúlyozta a Kúria, hogy ha az árfolyamkockázat viselése a fogyasztó kockázatviselését tudomásul vevő nyilatkozatként jelenik meg a szerződésben, nem jelenti azt, hogy annak az árfolyamkockázat viselésére nincs a fogyasztóra kötelezettséget telepítő tartalma, ezért nem zárható ki az adott kikötés tisztességtelenségének érdemi vizsgálata a Ptk. 209/B. § (1) bekezdése alkalmazásával. A támadott feltétel valójában tényleges szerződéses tartalmat hordoz: az egyik szerződő fél, a fogyasztó fizetési kötelezettségét fejezi ki az árfolyamkockázat viselésével összefüggésben.

A Kúria rámutatott arra is, hogy a felmondás jogellenessége vizsgálatát kizáró eljárásjogi feltételek megítélésében sem volt helytálló az ítéltábla álláspontja. Az ítéletben felhozott eseti döntések más irányú kereseti kérelmek kapcsán születtek. A felmondás jogszerűségének megállapítása iránti perekben a jogellenesnek állított felmondás jogkövetkezményei elhárításához fűződő érdek esetén fennáll a jogvédelem szükségessége. A felmondás alapvető joghatása, hogy a szerződést megszünteti, melynek elhárítására a végrehajtási eljáráshoz kapcsolódó jogorvoslatok nem képesek, ezért a felmondás jogellenességének megállapítása iránti keresetet érdemben kell elbírálni.

A Kúria meghagyta a másodfokú bíróságnak, hogy az érintett keresetek tárgyában az általa kifejtettek figyelembevételével kell döntenie a felperes fellebbezéséről és az elsőfokú ítélet felülbírálatáról.

[10] A felperes a megismételt eljárásban a fellebbezésében foglaltakat fenntartotta.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmét azzal egészítette ki, hogy a Kúria több ügyben is vizsgálta az általa alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatot és azt mind a BH 2021.108. szám alatt közzétett, mind a Gfv.VII.30.372/2020/10. számú döntésében megfelelőnek találta. Ezekben az eljárásokban egybevetette a tájékoztatását a Bíróság joggyakorlatával is. A felperes által megjelölt eseti döntésekben az eljáró bíróságok más pénzintézetnek a perbelitől eltérő feltételrendszerét vizsgálta.

[11] A fellebbezés az alábbiakra tekintettel nem helytálló.

[12] A Kúria a Gfv.VI.30.028/2021/4. számú részítéletével azért helyezte hatályon kívül a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletének a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló, a második kereset elutasítását helybenhagyó rendelkezését, mert a keresetben érvénytelennek állított kikötés tisztességtelenségét vizsgálhatónak találta. Kifejtette, hogy attól függetlenül, hogy a szerződés miként fogalmazza meg az árfolyamkockázat viselését – adott esetben akár úgy, hogy az a fogyasztó kockázatviselését tudomásul vevő nyilatkozataként jelent meg a szerződésben, mint ahogy a perbeli szerződésben is (12. pont harmadik bekezdés) –, az árfolyamkockázat viselésére így vonatkozó külön kikötés a fogyasztóra kötelezettséget telepít.

[13] Az ítéltábla jogi álláspontja változatlanul eltér a Kúria jogi álláspontjától a tekintetben, hogy a kérdéses kikötés telepít-e kötelezettséget a fogyasztóra. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a felsőbb bíróság hatályon kívül helyező határozatában kifejtett jogi álláspont nem köti az alsóbb fokú bíróságot, csupán a megismételt eljárásra előírt eljárási cselekményeket nem mellőzheti. Ezzel szemben az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblát mint másodfokú bíróságot is kötik a jogegységi határozatok, így a 3/2016.számú jogegységi határozatban foglaltak is.

[14] Ennek előrebocsátását követően vizsgálta meg ismételten az ítéltábla a kérdéses szerződési kikötést abból a szempontból, hogy az a felek jogait, illetve kötelezettségeit határozza-e meg, ezáltal elvileg alkalmas lehet-e az ezek közötti egyensúlynak – Ptk. 209. (1) bekezdése szerinti – a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sértő, egyoldalú és indokolatlan megbontására.

[15] A felperes második keresetében a szerződés 12. pontja már idézett harmadik bekezdése érvénytelenségének megállapítását kérte.

A kérdéses szöveg – a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti, a szavak általánosan elfogadott jelentésén alapuló – nyelvtani értelmezése alapján kétséget kizárólag megállapítható, hogy az nem az árfolyamváltozás egészének az adós általi viselését határozza meg, de még csak nem is az adósnak az arra vonatkozó nyilatkozatát tartalmazza, miszerint tudomásul veszi, hogy az árfolyamváltozásból eredő megnövekedő fizetési kötelezettség teljes egészében őt terheli. A szerződés 12. pontja harmadik bekezdésének idézett és keresettel támadott része csupán egy arra irányuló tájékoztatás tudomásulvételét rögzíti, hogy a jelentős árfolyamváltozás jelentős mértékű árfolyamkockázatot eredményez abban az esetben, ha az adós jövedelmét nem devizában szerzi. Tartalmazza emellett a fogyasztónak azt a nyilatkozatát is, hogy e megismert információk birtokában, az elé tárt kockázat ismeretében is meg kívánja kötni a deviza alapú kölcsönszerződést.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy amennyiben a 207. § (1) bekezdése szerint nem is lehetett volna egyértelműen értelmezni a kérdéses kikötést, a (2) bekezdésen alapuló, a fogyasztóra kedvezőbb értelmezés alapján sem volna olyan értelmezés adható a kérdéses szövegnek, amely szerint az mást tartalmazna, mint az árfolyamkockázat lehetséges mértékére vonatkozó tájékoztatás tudomásulvételét.

Az árfolyamváltozásból eredő valamennyi többletkötelezettséget a kölcsönszerződés 6. a) pontjának azok a rendelkezései hárítják a fogyasztóra, melyek szerint a kölcsön, annak kamata, a felszámított díjak és jutalékok a folyósítást követően devizában kerülnek nyilvántartásra, illetve elszámolásra; a kölcsön devizában meghatározott összege alapján kerülnek devizában meghatározásra az egyes törlesztőrészletek; a törlesztőrészleteket, illetve bármilyen más pénzbeli fizetési kötelezettséget az adós forintban köteles megfizetni. E rendelkezésekből szükségképpen és automatikusan következik az adóst terhelő árfolyamkockázat [V.ö. 6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjának indokolásával].

[16] Mivel pedig a szerződés 12. pontjának keresettel támadott harmadik bekezdése a feleknek a szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit nem szabályozza, fogalmilag kizárt, hogy e kikötés az ezek közötti egyensúlyt – a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sértő módon, egyoldalúan és indokolatlanul – a fogyasztó hátrányára megbontsa. Ennek következtében a tisztességtelenség Ptk. 209. (1) bekezdésében írt feltételeinek vizsgálatára sem kerülhet sor.

Annak következtében, hogy a felperes keresetében – az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelenségére hivatkozva – a kölcsönszerződés 6. a) pontjának a kölcsön, annak kamata, a felszámított díjak és jutalékok a folyósítást követő devizában történő nyilvántartására, illetve elszámolására; az egyes törlesztőrészleteknek a kölcsön devizában meghatározott összege alapján devizában történő meghatározására; a törlesztőrészleteknek, illetve bármilyen más pénzbeli fizetési kötelezettségnek forintban történő megfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezései, tehát az árfolyamváltozásból eredő többletköltségeket a fogyasztóra hárító feltétel tisztességtelenségen alapuló érvénytelensége iránti kérelmet nem terjesztett elő, a Pp. 215. §-ának tilalma folytán ezek tisztességtelenségét sem vizsgálhatta a bíróság.

[17] Az ítéltábla – az eltérő jogi álláspontja ellenére is – a Kúria útmutatását követve vizsgálta az árfolyamváltozásból eredő többletköltséget az adósra telepítő kikötés tisztességtelenségét, ennek keretében azt, hogy a kockázatfeltárás elégtelenségére figyelemmel sérült-e az említett kikötéssel szemben támasztott érthetőség és világosság követelménye. E körben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészítette ki.

[18] A szerződés részévé vált Lakossági Hitelek Általános Szerződési Feltételei (a továbbiakban: ÁSZF) 10.4. pontja szerint „A Törlesztőrészletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik. A Törlesztőrészlet, illetőleg az előtörlesztés forintban kifejezett ellenértékét a Bank az Esedékesség Napján érvényes és a Bank által jegyzett Deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozza meg.”

[19] Az ÁSZF 10.5. pontja szerint az Adós a Kölcsönszerződést egy alkalommal akként jogosult módosítani egyoldalú nyilatkozatával, hogy a devizában nyilvántartott, a Kölcsönszerződésből eredő összes fennálló tartozás - tekintet nélkül annak főkötelezettség vagy járulék jellegére - a Bank mindenkor Hirdetményében meghatározott, forintban nyilvántartott üzleti feltételű Lakossági Kölcsönre irányadó kondícióknak és a jelen ÁSZF-nek megfelelően, forintban nyilvántartott üzleti feltételű Lakossági Kölcsön alapján fennálló Tőketartozássá változzon át.

[20] Az ÁSZF 10.6. pontja kimondja: amennyiben a devizaárfolyam nagymértékű változása miatt a Biztosítékok forintban meghatározott és forintban nyilvántartott fedezeti értéke már nem nyújt a Bank számára megfelelő fedezetet, az Adós köteles a Bank felhívására 30 napon belül megfelelő kiegészítő Biztosítékot nyújtani, vagy olyan mértékű törlesztés végrehajtani, amelynek eredményeként a Tőketartozás és a fedezet aránya a Bank által elvált érték alá csökken.

[21] Az ÁSZF 10.7. pontja az alábbiakat tartalmazza: amennyiben a Bank úgy ítéli meg, hogy az Adós a megnövekedett devizaárfolyam kockázatokat tartósan előreláthatóan nem képes elviselni és ezekre a Biztosítékok sem nyújtanak megfelelő fedezetet továbbá, ha Adós a fenti biztosítéknyújtási-, előtörlesztési kötelezettségének nem tesz eleget, a Bank egyoldalúan jogosult a devizában nyilvántartott tőketartozást az adott napon érvényes DevizaI eladási árfolyam alkalmazásával forintban nyilvántartott tőketartozássá konvertálni. Az Adós tudomásul veszi, hogy az ily módon forintban nyilvántartott kölcsönné konvertált tartozása vonatkozásában a Bank mindenkor Forintalapú Üzleti Feltételű Lakossági Kölcsönökre vonatkozó Hirdetményben meghatározott kondíciók lesznek érvényesek a konvertálás időpontjától kezdődően.

[22] Az ítéltábla az így kiegészített tényállás alapján is arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntése az árfolyamváltozásból eredő terheket az adósra telepítő kikötés tisztességtelensége, valamint a felmondás érvénytelensége, illetve jogellenessége vonatkozásában helyes, annak indokaival is egyetért, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[23] A Bíróság C-51/17. számú ügyben hozott ítélete szerint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. EKG tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magába foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsönnyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleges jelentős gazdasági következményeit is.

[24] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla elsősorban azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes árfolyamkockázatról szóló tájékoztatója érthető és világos feltételnek minősül-e.

A kölcsönszerződés 12. pont harmadik bekezdése a kockázatfeltáró nyilatkozattal és az ÁSZF felhívott rendelkezéseivel együtt a 6/2013., és a 2/2014. PJE határozatban foglalt követelményeknek, valamint a Bíróság ítéleteiben írtaknak is megfelel. A pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy milyen hatása van a törlesztőrészekre, azonban nem terjedhet ki az árfolyamváltozás mértékére. Az I. rendű alperesi tájékoztatás e kritériumoknak megfelel, egyértelműen tájékoztatást ad arról, hogy a felperes által igénybe vett hitelkonstrukció során felmerül a forint/CHF árfolyammozgásokból adódóan a veszteség kockázata, e konstrukció ki van téve a devizaárfolyamok piaci mozgásának. Tájékoztatást kapott arról, hogy a szerződés futamideje alatt a forint/CHF árfolyam kedvezőtlen (azaz a

folyósítások napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül) változása esetén svájci frankban megállapított törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, ezzel az árfolyamváltozásoknak ki nem tett forintalapú hitelekhez képest fokozott kockázata van. A tájékoztatóból kitűnt, hogy az árfolyamváltozás lehetősége reális, illetve a szerződés időtartama alatt bekövetkezhet: a kölcsöntartozás forintban számított összegének és a kölcsön biztosítékaul szolgáló ingatlanok forintban megállapított fedezeti értékének az aránya a forint/CHF árfolyam kedvezőtlen változása esetén a Hirdetményben előírt hitel/fedezeti arányt meghaladhatja, mely esetben a bank további biztosítékokat követelhet, illetve a kölcsönt forintalapú kölcsönné konvertálhatja.

A szerződésben ezen felül rögzítésre került az is, hogy az árfolyamkockázat azon esetben érinti az adósokat, ha a kölcsön fedezete nem devizaforrás és mindezek ismeretében tették a felperesek azt a nyilatkozatot, hogy igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget és igénylik a devizanyilvántartást.

[25] Az árfolyamváltozásról szóló tájékoztatónak nem csupán nyelvtanilag kell érthetőnek lenni, hanem tájékoztatást kell adnia a fogyasztó gazdasági helyzetére gyakorolt hatásáról is. A Bíróság C-26/13., C-186/13., C-51/17. számú döntéseiből is erre a következtetésre lehet jutni. A tájékoztató az árfolyamváltozás gazdasági hatását feltárta, hiszen felhívta a figyelmet, hogy a svájci frankban megállapított törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértéke jelentős mértékben emelkedhet. A tájékoztatás tartalmából a kockázat korlátozottságára következtetni nem lehet annak ellenére, hogy e tájékoztató nem használja a „korlátlan” kifejezést. E rendelkezés megszorítást nem tartalmaz, melyből az következik, hogy az árfolyamváltozásnak a negatív hatása is teljes mértékben a fogyasztót terheli. Az árfolyamváltozás esetleges jelentős mértékére utal az ÁSZF 10.4, 10.6. és 10.7. pontja is. Az ÁSZF 10.5. pontja éppen az árfolyamkockázat fogyasztóra hátrányos következményeinek elhárítására jelent az adós által igénybe vehető eszközt, amivel az esetlegesen kialakuló jelentős egyenlőtlenséget, még annak létrejötte előtt – egyoldalú nyilatkozatával – bármikor, amikor úgy ítélte meg, a fogyasztó felperes megszüntethette. Ha e lehetőséggel nem élt, annak következménye őt terheli.

[26] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el valósnak azt az állítását, miszerint az I. rendű alperes képviselője csupán 1.000-2.000 forint mértékű árfolyamemelkedést prognosztizált. Szerinte ezen előadásának ellenkezőjét az I. rendű alperesnek kellett volna cáfolnia.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében azonban a felperesnek kellett volna bizonyítania a fenti állítását, melynek nem tett eleget. Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor azt figyelmen kívül hagyta.

[27] Mivel az alperes által nyújtott tájékoztatás az átlagfogyasztó részére érthető és világos volt, ezért a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem volt vizsgálható a rendelkezés tisztességtelensége, ennél fogva az esetleges tisztességtelenség keresetben írt jogkövetkezménye sem.

[28] A tájékoztatás elégtelenségével kapcsolatban az ítéltábla kiemeli, hogy a perbeli esetben is alkalmazott I. rendű alperesi írásbeli tájékoztatót a Kúria több egyedi ügyben hozott határozatában (például a Gfv.VII.30.066/2020/14., a Pfv.I.20.307/2019/6, a Pfv.VI.21.929/218/6 és a Pfv.V. 22.307/2016/4. számú határozatokban) megfelelőnek találta. Az ítéltábla a perbeli esetben sem látott okot ezzel ellentétes álláspont elfoglalására.

[29] A felperes a harmadik kereseti kérelmében sérelmezte azt is, hogy a szerződés 9. pontjába foglalt azon kitétel, miszerint a Bank jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha az Adós bármilyen természetű szerződésszegést követ el és a Bank felszólítása ellenére nem gondoskodik a szerződésszerű teljesítés visszaállításáról.

Az ítéltábla álláspontja szerint az idézett rendelkezés olyan esetben is lehetőséget biztosít az I. rendű alperesnek a szerződés azonnali hatályú felmondására, amire a Ptk. rendelkezései nem adnak lehetőséget [Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pont], tehát bármilyen kisjelentőségű jogszabálysértés, szerződésszegés esetén is. A Bíróság C-415/11. számú ügyben hozott ítéletében kidolgozott tisztességtelenségi teszt alapján vizsgálni kellett, hogy a vitatott kikötés a fogyasztó hátrányára tér-e el az irányadó jogszabályi rendelkezéstől és az ténylegesen jelentős hátrányt idéz-e elő a fogyasztónak. Ez utóbbi a perbeli esetben megállapítható, hiszen e rendelkezés alapján bármely, akár kisjelentőségű jogszabály, illetve szerződésszegés esetén is lehetővé teszi a fogyasztóval szerződő fél számára a szerződés azonnali hatályú felmondását anélkül, hogy megfelelő lehetőséget biztosítana a fogyasztónak a számára leghátrányosabb jogkövetkezmény – a teljes követelés lejárt állásának – elkerülésére (Kúria Gfv.VI.30.036/2021/6.).

[30] Tekintettel arra, hogy perbeli rendelkezés tisztességtelenné minősül, ezért e kikötés joghatás kiváltása nem alkalmas [2012. XII. 10. Pk. vélemény 8. pont]. A Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján a szerződésből való kiesése következtében a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy jogszerű-e a felmondás a Ptk. 525. § (1) bekezdés d), illetve, e) pontja alapján.

[31] Az I. rendű alperes felmondásában egyébként sem a kölcsönszerződés érvénytelen 9. pontjára hivatkozott, hanem abban a Ptk. 525. § (1) bekezdés d) és e) pontját jelölte meg. Az e) pont alapján a szerződés abban az esetben mondható fel, ha az adóst a felmondás időpontjában jelentős összegű lejárt tartozás terheli.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a jogszabályon alapuló elszámolás időpontjában, 2015. március 9. napján a felperes javára tisztességtelenségül felszámított összeg 3.421,84 CHF volt. Ez az összeg a szerződésből, valamint az ahhoz kapcsolódó gyűjtőszámlahitelből és/vagy áthidaló kölcsönből eredő tartozása került elszámolásra. Az elszámolást az A/4/2. szám alatti okirat második oldala tartalmazza. A 9. oldalon feltüntetésre került az ezt követően esedékes törlesztések időpontja, valamint a törlesztőrészek összege, mely 2015. júniustól 2016. augusztusáig havi 62.077 forint volt, majd ezt követően – kismértékben – csökkent.

[32] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződést 2017. április 10. napján felmondta, annak 3. pontjában megjelölte a kölcsönszerződés alapján fennálló kölcsön- és járuléktartozás mértékét. Nem vitás, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazta a kölcsönszerződés időpontjában lejárt tartozás összegét, azonban az A/16/2. szám alatt csatolt felmondás előtti felszólító levélben az I. rendű alperes megjelölte, hogy a felperesnek 2016. június 22. napján 993.069 forint összegű lejárt tartozása állt fenn, melyből a tőke 774.737 forint, a további összeg a kamat, késedelmi kamat és a kezelési költség összegéből adódik. Az elszámolást követően a késedelmes napok száma 2016. június 22. napján 464 nap volt. E felszólításban az I. rendű alperes figyelmeztette a felperest arra, hogy amennyiben a lejárt tartozását a felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül nem rendezi, a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondja. Tájékoztatást adott arról is, hogy a felmondást követően követelését milyen módon érvényesíti.

[33] Figyelemmel arra, hogy a felmondással érintett tartozás már a jogszabályon alapuló elszámolást követően keletkezett, így az eljáró bíróságoknak nem kellett figyelembe venni az elszámolás során megállapított tisztességtelenül felszámított összeget, ugyanis az már az elszámoló levél szerint a fent ismertetett módon figyelembevételre került. A felperes az eljárás során nem bizonyította, hogy ezen felszólításban szereplő összeget az I. rendű alperes részére megfizette volna, továbbá a felszólítás és a kölcsönszerződés felmondása közötti időben bármilyen összeget is teljesített volna e kölcsönszerződéssel kapcsolatban. Mindebből következik, hogy a felmondás időpontjában a felperesnek a felszólításban szereplő összegnél csak lényegesen nagyobb összegű tartozása állhatott fenn, mely alapján jogszabálysértés nélkül mondhatta fel az I. rendű alperes a kölcsönszerződést. Egyébként a felperesnek többek között az I. rendű alperes 2016. évi elszámolásából is tudomással kellett lennie a fennálló tartozása mértékéről (Kölcsönszerződés 11. pont negyedik bekezdés, ÁSZF 16.5. pont).

[34] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából [22. oldal (2) bekezdés] mellőzi azon BH2019. 132. eseti döntésre hivatkozással elfoglalt álláspontot, miszerint nincs mód arra, hogy a DH2 törvény szerinti túlfizetést utólag automatikusan az adós szerződésszerű teljesítésének lehessen tekinteni. E körben az ítéltábla csupán utal a 4/2021. számú Polgári Jogegységi határozatban foglaltakra. Egyébként a jelen esetben ennek jelentősége nincs, hiszen a szerződés felmondására a DH2 törvény szerinti elszámolást követően keletkezett tartozás miatt került sor.

[35] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes második és harmadik kereseti kérelme tekintetében is a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[36] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. Az ítéltábla az első- és másodfokú perköltség összegét a 22/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja (5) bekezdése és (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben állapított meg, figyelemmel az I. rendű alperesi képviselő által ténylegesen kifejtett tevékenységeire. A Kúria részítéletében az I. rendű alperes

felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét 63.500 forintban határozta meg, melyet szintén a felperesnek kell viselnie.

[37] A felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket megfizetni az állam javára külön felhívásra. A Kúria a felülvizsgálati eljárás illeték összegét 351.300 forintban állapította meg, melyből az következik, hogy a per tárgyának értékét – ellentétben az első- és másodfokú bírósággal – 3.513.000 forintban határozta meg. Az ítéltábla ezen pertárgy értékre figyelemmel – az eddigiektől eltérő mértékben – döntött a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárás illeték mértékéről.

Budapest, 2021. november 30.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró